

státní, nebyl-li již dříve dle inventáře rozdělen, v poměru průměrného hrubého výnosu dle mil v posledních 5 letech (§ 6 výn. min. obch. ze dne 28. června 1878 č. 1026).

Odvod koní.

I. Pojem a význam.

Odvod koní jest případem vyvlastnění za tím účelem předsevzatého, aby byla opatřena potřeba koní ku výzbroji vojska. Nucený odvod koní zakládá se tedy v právní zásadě § 365 o. o. z., dle které každý příslušník státu musí své vlastnictví k jisté věci postoupiti za přiměřenou náhradu, žádá-li toho všeobecné dobro resp. veřejný zájem. Účely výzbroje vojska vyhledávají dodání vhodného a zdatného koňstva, kterého zvláště v případě mobilisace bylo by lze zjednatí jen se značným nákladem, a to ještě v jakosti i množství nehrubě válečným účelům vyhovujícím. Proto musily býti správě vojenské zákonodárstvím poskytnuty prostředky a cesty, aby tato potřeba úplně byla opatřena racionelním a rychlým řízením vyvlastňovacím, ku kterému právě v době míru zavéstí jest potřebná opatření a přípravné práce. Tuto tendenci sleduje zák. ze dne 16. dubna 1873 č. 77 ř. z. o uhražování potřeby koní při mobilisaci pro stálé vojsko a zeměbranu, jakož i prováděcí nařízení min. pro zemskou obranu, min. orby a min. vnitra ve srozumění s říš. min. války ze dne 18. března 1891 č. 35 ř. z.

II. Zákonné podmínky.

1. Musí býti nařízena mobilisace t. j. musí býti nařízeno, by ozbrojená moc nebo část její nastoupila ve stav válečný.

2. Odvod koní k výzbroji vojska potřebných smí se státi jen na rozkaz císaře.

3. Majitelé koní musí být vyzváni politickými úřady, aby své koně k službě válečné se hodící přenechali státu,

4. avšak jen za přiměřenou náhradu. Tyto podmínky výzvy a odškodnění vtiskují odvodu koní podstatný znak systému expropričního.

III. Řízení při vyšetření potřeby.

1. Úhrnnou potřebu koní určuje na základě někdejšího »Ordre de bataille« říšské min. války, kteréž co rok sdílí tuto potřebu s ministerstvem zemské obrany obou částí říše.

2. Náklady s opatřením koní spojené hradí se ze společného rozpočtu.

3. Repartice potřeby koní děje se v obou částech říše, resp. příslušná kvota počítá se dle stavu koní vyšetřeného při posledním sčítání lidu.

4. V naší polovině říše přikazuje se počet koní jednotlivým královstvím a zemím dle poměru, v jakém mohou tyto koně poskytnouti.

5. Další repartici na jednotlivé odvodní okresy provede stejným způsobem politická správa zemská ve srozumění s generálním velitelstvím.

6. Způsobilost k dodání koní zvláště zřetelem k jich schopnosti ke službě válečné jakožto jízdných nebo tažných koní vyšetřuje se ročními výkazy sdělanými od politických úřadů za součinnosti obecních starostů.

7. Odvodní okresy spadají v jedno s okresy soudními; města se samostatnými statuty tvoří samostatné (zvláštní) okresy odvodní.

IV. Odvod koní.

1. Na počátku každého roku ustanoví se zvláštní komise; každá komise sestává

a) z okresního hejtmana (starosty města) neb od něho zřízeného náměstka, jakožto předsedy;

b) z jednoho štábního nebo vyššího důstojníka vojska nebo zeměbrany;

c) z jednoho vojenského nebo civilního zvěrolékaře nebo vojenského podkováře a

d) ze dvou majitelů koní jakožto důvěrníků zvolených okresním zastupitelstvím nebo, kde těchto není, ze dvou představených všech obcí okresu odvodního. Ve městech se zvláštním statutem volí obecní zastupitelstvo důvěrníky.

2. Každé komisi přiděliti jest tři odhadce, které ustanovují politické úřady (ze zemědělských spolků nebo ze spolků ku chovu koní) a tito musí být k tomuto účelu zvlášť vzati v přísahu.

V. Osvobození od povinnosti odvodní jsou:

a) koně určené k dvorním službám císaře a členů císařské rodiny;

b) koně, které musí chovati státní zřízenci ku vykonávání svého úřadu;

c) koně majitelů pošt, k jichž chování povinni jsou dle smlouvy za účelem provozování služby poštovské;

d) koně praktických lékařů na venkově ku vykonávání jich úřadu;

e) koně císař. dvorních hřebčinců a výchoven státních;

f) hřebci soukromníkům patřící jakož i obecní licentovaní, prokáže-li se tato skutečnost předložením listu licenčního;

g) klisny s hříbaty, jakož i klisny patřící soukromým hřebčincům, které v posledních 4 letech nejméně dvakrát byly připuštěny a neplodnými nezůstaly.

VI. Řízení při odvodu.

1. Pro každý odvodní okres ustanoví politický zemský úřad v souhlasu s generálními velitelstvími odvodní místo.

2. Na místa odvodní v okresích předvedou se po obcích koně, kteří 1. ledna odvodního roku překročili 4. rok, odvodní komisí se prohlédnou a dle jich schopností roztrídí se na koně jízdné, tažné nebo nosné.

3. Z roztríděných koní nejprve odvedou se oni, jichž majitelé dobrovolně chtějí přenechat je za ustanovenou cenu remont. Zbytek odhadne se odhadci odvodními komisí přidělenými bez ohledu na ustanovenou cenu remont nebo na cenu mobilisací snad pro okamžik zvýšenou.

4. Nejprve odvésti jest ony koně, kteří byli nejnižše odhadnuti.

5. Žádný majitel koní nesmí býti přidržán k tomu, aby postoupil více než polovinu svých koní.

6. Cena za odvedeného koně vyplatí se ihned. Každý vlastník odvedeného koně, kterému však nebylo vypáleno znamení, může místo něho dodati jiného způsobilého koně k odvodu nepřivedeného též též kategorie.

7. Proti rozhodnutí odvodní komise, jakož i proti vyšetřené ceně odhadní nepřipouští se ani rekurs ani pořad práva.

VII. Tresty.

Oni majitelé koní, kteří neuposlechli vyzvání ku předvedení koní, mají být k tomu donucením přidržáni a nemohou-li prodlení své ospravedlniti, potrestáni buďtež politickým úřadem peněžitou pokutou 100 zl. za každého koně k odvodu povinného. Mimo to nésti musí útraty nuceného předvedení. Majitelé koní, kteří opomenuli včasné oznámiti, kolik mají koní, nebo nepředvedli svých koní ku klassifikaci a dostatečně se neospravedlnili, potrestají se dle min. nař. ze dne 30. září 1857 č. 198 ř. z.

VIII. Odbytí se strany obcí.

Obce odvodního okresu mohou postaviti dobrovolně též příslušný kontingent koní ze svého okresu, aby odvrátily nucený odvod.

IX. Soupis koní má za účel oznámení a sdělení seznamu koní, čímž má se nabýti statistických dat o koňstvu v zemích a královstvích na říšské radě zastoupených, jakož i podkladů ku klassifikaci koní. Klassifikaci mají být vyloučeni od předvedení na místa odvodní koně k účelu války rozhodně nezpůsobilí, a spolu má být vyšetřeno, kolik koní hodí se k účelům válečným. Oznámení koní se strany majitelů děje se každoročně, soupis a klassifikace koní každé tři roky.

X. Povinnost k oznámení.

Majitelé koní jsou povinni na vyzvání oznámiti obecnímu starostovi stav svých koní a nosných zvířat. Od každoročního oznamování jsou osvobozeni toliko

- a) koně určené k dvorním službám císaře a členů císařské rodiny;
- b) koně císařského dvorního hřebčince a státních ústavů pro chov koní;
- c) koně vojenského eráru a koně aktivních důstojníků k obstarávání jich služby nezbytně potřebné;
- d) koně vyslanců cizích mocí a personálu vyslaneckého.

XI. Klassifikace koní má se díti zpravidla v každé obci a to v přítomnosti komise sestávající z úředníka okresního politického úřadu, důstojníka (aktivního nebo záložního), z představeného obce (jeho náměstka) a zvěrolékaře. Starosta obce podporován jsa 2 členy obecního zastupitelstva má pořídití výkazy klassifikační; tento výkaz a výkazy o způsobilosti tvoří podklad pro určení oněch koní, které předvésti jest v případě mobilisace na místě odvodním. Klassifikace má se pokud možno opíratí o poslední plán odvodu koní; při klassifikaci rozhodovati má o způsobilosti koní vojenský znalec.

Odvodňování (stavby odvodňovací).

I. Pojem.

Stavbami odvodňovacími rozumíme zařízení, jimiž voda z nějakého místa za účelem vysušení pozemků se odvádí. Slouží především účelům hospodářským (odvádění rybníků, vysušování bařin, odvodňování rolí atd.). Jelikož účelem staveb odvodňovacích podobně jako zavodňovacích jest odvádění vody a zhusta se při nich vyskytá potřeba služebností, platí pro ně obdobně tytéž zákonné předpisy jako pro stavby zavodňovací (§ 17 vod. z.) a sice:

1. Pokud jde o stavby odvodňovací prováděné na vlastní půdě a aniž jimi bylo by se dotýkáno vod veřejných anebo práv osob třetích, nejsou vůbec vytknuta žádná omezení (§§ 16, 17, 18 vod. z. z., dle nichž v případě, že by stavby ty měly vliv na vodu veřejnou, jest zapotřebí též povolení politického úřadu).

2. Podnikatelé mohou žádati, aby jim za účelem zřízení staveb odvodňovacích proti přiměřené náhradě služebností na cizím pozemku byla udělena nebo dle vůle vlastnickovy potřebný pozemek byl postoupen (§ 15 vod. z.). Toto donucovací právo nevztahuje se však na budovy se dvory, zahrady a ohraženými sady k nim náležejícími. Nemohl-li by vlastník pozemku následem těchto staveb účelně užívatí, může žádati, aby celý pozemek byl odkoupen (§ 32 vod. z. z.).